

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LXX. Continuatur hoc capite materia pensionum, quæ profeßis sine speciali Summi Pontificis conceßione non dantur, agitur de tacitis profeßionibus in Gallia: de religioso suum beneficium sub ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

- tract. de iure Eccles. vniuers. dicto cap. 42. lib. 1. n. 157. & sequent.* Primum est, ut habitum deferens illum suscepit coram Superiore & aliis omnibus Religiosis simul: secundum, ut habitus susceptus deferatur intra ipsum Monasterium. Tertium, ut sciat deferens sic habitum, & actus Religiosis competentes ad solos professos pertinere. Quartum, ut isti actus fiant animo emittendi professionem: quæ omnia requisita recenset Sperell. *decis. 161. n. 42.* quibus addit quintum, videlicet, ut sic professus sextumdecimum suæ ætatis annum expleuerit.
- 23 Neque tacitas istas professiones reiecit Concil. Trident. imò & illis fauet, dum declarat post lapsum quinquennij neminem ad professionis nullitatem agentem audiendum esse, ut declarat Merlin. *decis. numero 9. & sequentibus.* Quid autem dicendum sit quando habitus Professorum est ab habitu Nouitiorum distinctus? docet Barbos. *dicto 1. lib. cap. 42. num. 161. & sequent.*
- 24 Notandum porro est quintò, supradicta locum habere dum agitur de pensionibus datis titulo spirituali: quia si ageretur de pensionibus assignatis pro aliquo seruitio temporali, cuius capax esset Religiosus, non censerentur esse extinctæ per professionem, veluti si pro pulsandis campanis vel organis, aut alia re simili; ad instar matrimonij, quo per verba de præsentì celebrato, pensio non amittitur, si in stipendium fuerit assignata: Rota *decis. 1079. part. 3. lib. 3. diuers. Sanch. lib. 7. de matrimon. disput. 44. num. 3. & 4.*
- 25 Notandum etiam quod pensio non extinguitur per professionem, si constet talem fuisse mentem Summi Pontificis: Mantic. *decis. 103. n. 7. Caccial. de pension. quest. 30. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 44. num. 7.*
- 26 Notandum septimò quod quando Summus Pontifex concedit retentionem pensionis post professionem, solet illam concedere in administrationem, & sub potestate sui Superioris & sub hac forma: *Et de reservatione pensionis prædictæ in administrationem pro dicto Oratore ad vsus Religiosos tantum, ita ut eius Superiori quandocumque, & quotiescumque ab eo requisitus fuerit, rationem administrationis huiusmodi reddere teneatur.*
- 27 Notandum octauò, quod dum de Religiosis loquimur, comprehenduntur Religiosi Ordinis sancti Ioannis Hierosolymitani, nisi ad id fuerint expressè dispensati; non obstantibus adductis per Sanchez in *Decal. lib. 7. cap. 29. num. 103.* quia in contrarium est vsus Curie Romanæ, ut probatur ex traditis per Conrad. in *praxi dispensation. dicto lib. 7. cap. 1. n. 37.* vbi dicit fuisse alias dispensatum cum quodam Milite S. Iacobi, ut pensionem ad certam summam ascendentem sibi referuare posset, dummodo legitima interuenisset dispensatio. † Et ratio est, quia isti Equites Melitenses sunt vere & propriè Religiosi, cum emittant tria vota substantialia, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ. Rota apud Gregor. *decis. 109. num. 1. & 2. & in Additione.* † Vbi propterea dicitur, omnia apud istos Milites beneficia esse manualia, & ad nutum Magni Magistri amouibilia: Mohedan. *decis. 10. de causa possess. & propriet.* vbi dicitur, quod isti non habent velle, nec nolle: & sunt feudi incapaces. † Et in effectu Doctores existimant illos non esse capaces conseruandi Nomen & Arma familiæ: Barry de *success. lib. 17. titulo de condit. ferendi nomen, num. 11.* post Papon. *lib. 1. tit. 10. arresto 7. Castill. lib. 3. controuers. cap. 12. num. 54.* † Sed tamen per plures Summos Pontifices, horum beneficiorum concessionem, etiam per resignationem se vidisse testatur Add. ad Paris. *lib. 2. quest. 1. num. 5. & 8.* vbi dicit hoc casu non posse huiusmodi beneficia auocari per inferiores, quamuis ex eorum natura manualia sint, si Summus Pontifex illa uti perpetua ex certa scientia contulerit. Quod etiam nos probauimus in nostris *Question. benefical. tom. 1. cap. 106. num. 9.* † Imò & in Gallia possidentes beneficia manualia non posse sine causa illis priuari, ostendi *tom. 1. quest. benef. part. 2. cap. 1. §. 6. num. 13. & sequentibus.* Et quod de Equitibus Melitensibus dictum est, confirmatur per Rotam in *Nolana pensionis coram Sacrao, inserta apud Marches. tom. 1. de commiss. fol. 621. decis. 25. & in recent. part. 2. decis. 656. n. 7.* † Vbi tamen dicitur, quod sufficit quod Pontifici narratum fuerit, impetrantem pensionem esse Militem S. Ioannis Melitensis absque alia dispensatione; quia ex tali Narratiua oritur tacita dispensatio; ex Gamb. de *Legat. lib. 6. n. 259.* † Sed si pensio super aliquo Prioratu huius Ordinis fuerit imposita, illius possessor non tenetur ad solutionem pensionis pro primo anno, cum illo durante fructus nec percipiat: Crescent. *decis. 3. de solus.*

CAP V T LXX.

ARGVMENTVM.

CONTINVATUR hoc Capite materia pensionum, quæ professis sine speciali Pontificis dispensatione non conceduntur, & agitur de tacita Professione in Gallia; de Religioso suum beneficium sub pensione resignante: de renunciatione beneficij, vel pensione facta durante Nouitiatu, non obseruatis Concilij solemnitatibus: de Nouitio resignante beneficium vel pensionem, sub cuius titulo fuerat ad factos Ordines assumptus.

SVMMARIVM.

- 1 In Gallia tacite professiones non admittuntur, sed illarum probatio fieri debet per scripturam.
- 2 Religiosus beneficium ex Apostolica dispensatione obtinens, non indiget noua dispensatione, si

illud sub pensionis reservatione resignare velit.

3 Dispositio Concilij prohibens renunciations Nouitiorum, nisi fiant intra duos menses ante professionem, locum etiam habet in renunciatione beneficij, vel extinctione pensionis, ex reuocatori sententia.

A. Ben

Tract. de Pensionib. Eccles. Cap. LXX. 199

- 4 Beneficium non seruata forma Concilij resignatum alteri conferri non potest.
- 5 In resignatione beneficij facta per Nouitium, nullum interuenit pactum vel simonia, sed illi suspenditur vsque ad tempus professionis, ex iuris dispositione.
- 6 Promotus ad Ordines sub titulo beneficij non potest illud resignare, si non habeat aliunde, sed si habeat aliunde, debet nihilominus renunciationem facere intra tempus a Concilio stabilitum.
- 7 Concilium dum de beneficio in hac materia agit, pensiones quoque comprehendit, tempore Nouitatus extinctas.
- 8 Patrimonij ad sacros Ordines assignati alienatio, & pensionis extinctio equiparantur.
- 9 Nouitius si ad saculum redeat, omnia recuperat sicut postliminio reuersus.
- 10 Nouitatus non reddit quem pensionis capax, nisi is sit Clericus tonsuratus.
- 11 Nouitius eligi & presentari potest si sit Clericus.

Notandum tamen est non quod in Gallia tunc professiones non admittuntur, neque probari possunt per testes; sed requiritur pro probatione professionis scriptura, iuxta Ordinationem Molin. laram quam refert Theueneau lib. 1. tit. 10. §. 3. Et attestum desuper latum recenset Bouchel. in summa beneficij, in verbo profession.

Notandum est decimo, quod si Religiosus fuisset dispensatus a Summo Pontifice, ut beneficium aliquod secularitate possideret, illudque postea resignare vellet, reseruata sibi pensione super illo beneficio, non indigeret noua dispensatione ad obtinendam pensionem super eodem beneficio reseruata, ut testatur Corrad. in praxi dispens. dicto lib. 6. cap. 7. n. 38. licet dicat Officiarios Romanæ Curie tenere quod noua exigatur dispensatio. Quid dicendum sit in beneficiis curatis, vide cap. sequenti num. 8.

Notandum undecimo quod dispositio Concilij Tridentini sess. 25. de Regularib. cap. 16. qua cauetur ut nulla renunciatio, aut obligatio facta per Nouitios intra annum probationis, etiam in fauorem piæ causæ sit valida, nisi intra duos menses proximos ante professionem cum licentia Episcopi, vel eius Vicarij facta fuerit, ac non aliter effectum sortiri censetur nisi secuta professione, locum etiam habet in renunciatione beneficij, vel (ut ego censeo) pensionis, quamvis contrarium existimauerit Gasias de benefic. p. 11. c. 9. n. 12. & 13. & Barbosa de Episcop. p. 3. alleg. 99. n. 19. quia contra eos stat communis sententia: prout fatetur idem Barbosa, in tract. de iure Eccles. vniuers. lib. 1. c. 42. n. 233. & nos diximus in primo volumine quest. benef. p. 2. c. 5. §. 5. n. 22. Paris. de resignat. lib. 3. q. 13. n. 5. Sanch. in precepta Decalog. lib. 7. c. 5. n. 37. & 38. Mirand. in Manual. Prelat. Regul. tom. 1. q. 23. art. 5. Tambur. de iure Abb. tom. 3. disp. 6. q. 10. n. 3. quamvis obiter, & non discussio articulo contrarium elici videatur ex Decis. Durani 121. n. 33. Sed à communi sententia non est recedendum, quam late ab omnibus obiectis defendit Campanil. in diuers. iuris Canon. Rubr. 12. c. 3. n. 10. cui sententiæ quam nos sequimur fauet sacræ Congregationis declaratio; de qua Paris. loco citato, & Campanil. num. 11.

Et ideo beneficium ita resignatum Episcopus alteri conferre non potest, nisi emissâ professione, ex eiusdem Congregationis sententia, iuxta Paris. loco citato, n. 7. ne Nouitius ob amissionem bonorum & reddituum inuitus cogatur profiteri, & in

hoc capite reicienda quoque est Emanuelis Roderici sententia volentis, nequidem intra duos menses ante professionem posse beneficium resignari, (& per consequens nec pensionem extinguere) quia inquit adesset simonia, propter pactum regressus ad beneficium, (idemque in pensione) in casum quo non sequeretur professio.

Quæ tamen ratio friuola est quia hic nullum interuenit pactum expressum, nec tacitum; sed duntaxat in casum secuta professione renuntiatio, aut extinctio habetur pro non facta ex dispositione iuris; & non dicitur regressus, quia actus pro non facto habendus est, quia illius effectus suspenditur vsque ad tempus sequutæ professionis; altera est ratio Roderici, quod si aliter fieret, collatio beneficij non esset perpetua, contra naturam beneficiorum. Sed ad hoc bene respondet Campanil. faciendam esse differentiam inter renunciationem & collationem; hæc enim erit perpetua, quia ante professionem intra duos menses fieri potest renuntiatio beneficij, vel consensus extinctioni pensionis, sed collatio aut consensus non habebit effectum nisi tempore professionis.

Notandum duodecimo, quod si quis sub titulo alicuius beneficij ad sacros Ordines promotus fuerit, non potest ante Nouitatum renunciare, nisi habeat aliunde ut viuere possit; si verò non fuerit promotus sub illo titulo poterit quidem renunciare, sed id fieri debet intra duos menses proximos ante professionem cum solemnitatibus requisitis per Concilium Tridentinum, ut distinguit Mirand. in Manual. Prelat. Regul. tom. 1. q. 23. art. 5. & art. 6. in 1. conclus. versic. sed prohibetur renunciatio beneficij. † Et quod de beneficio dictum est eadem ratione dicendum est de pensione, quia vtrumque equiparatur; Tamb. de iure Abb. tom. 2. disp. 2. q. 30. n. 2. versic. ex quibus verbis, & probatur ex Concil. Trident. sess. 21. c. 2. in illis verbis: Patrimonium verò vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possunt nisi, &c. & deinde subditur: eo quoque perspecto patrimonium, vel pensionem verò ab eis obtineri, & talia esse quæ eis ad vitam sustentandum satis sint, atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguere vel remitti nullatenus possunt, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant unde viuere possint; præterea eadem ratio, quæ militat in beneficio, locum etiam habet in pensione, ne scilicet difficilior reddatur recessus Nouitio à Religione, & propter inopiam professio quasi coacta sit. † Et pensionem extinguere non posse, nisi quis aliunde habeat, ac patrimonij alienationem ac pensionis extinctionem æquiparat Barbosa ad dictum cap. 2. sess. 21. n. 66. † Nouitius enim post egressum dicitur quasi postliminio reuersus, & omnia recuperat etiam feuda, quorum Religiosi incapaces sunt: Carol. de Grass. de effect. cleric. eff. 1. num. 31.

Notandum Decimotertiò, dum diximus Nouitium ante professionem, tam beneficij, quam pensionis esse capax, intelligendum esse de Nouitio qui sit Clericus, alioquin solus Nouitatus in Religione illum capax non redderet, Rota in Teulen. pensionis coram Penia, 1596. † Quamvis enim Nouitius gaudeat privilegijs professorum, & possit tanquam talis eligi, & presentari, cap. Religioso, §. quamvis de sententia excommunicationis in 6. Fed. de Senis conf. 32. versic. nam licet quoad omnia; Tambur. de iure Abb. tom. 3. disp. 6. q. 27. n. 1. tamen hoc intelligitur de iis quæ pertinent ad Religio-

nem, non autem de aliis aut secularibus, aut indifferētibz, & propterea si non sit Clericus, non potest dici persona Ecclesiastica, imò semper re-

putatur talis, qualis erat tempore receptionis, ut in terminis translationis pensionis probat Lotter. de re benefic. lib. 1. quest. 40. num. 134. & sequentibus.

CAPVT LXXI.

ARGVMENTVM.

Gitur hīc de pensionibus Religiosorum, & ostenditur non esse indistincte verum, quod omnia beneficia Regularia, sint amouibilia: Pensiones plures Regularibus esse inuicem incompatibiles; imò & pensionem cum beneficio. Mulieres Religiosae an & quomodo pensionis sint capaces, sicut Abbatisae perpetuae, non autem quae ad solum triennium eliguntur. Religiosos esse incapaces pensionum etiam super beneficiis Regularibus. Pensionem super beneficiato imponi posse per Abbatem, non autem super beneficio, & quomodo hoc intelligatur. Religiosus beneficium curatum possidens, vtrum illud reseruata sibi pensione dimittere possit: Pensio temporaria pro indumentis, & aliis necessariis Religioso quomodo concedatur, quid dicendum de Equitibus Melitensibus: quomodo verum sit Religiosum posse de fructibus beneficiorum disponere: pensio loco peculij amouibilis Religioso concedi potest.

SVMMARIVM.

- 1 Quae dicantur beneficia secularia, quae Regularia, quae simplicia vel duplicia, curata vel sine cura.
- 2 Beneficia Regularia quae in perpetuum concedi solent, vel quae ex primaria institutione sunt perpetua possidentur ad vitam.
- 3 In Gallia omnia fere beneficia Regularia sunt perpetua.
- 4 Regularis vnico sui Ordinis beneficio debet esse contentus.
- 5 Papa non solet concedere Regulari, vt vnum beneficium in titulum habeat, & aliud in commendam.
- 6 Regularis non potest pensionem aut portionem Monachalem obtinere si beneficium aliquod habeat.
- 7 Mulieres sunt pensionis incapaces.
- 8 Fallit in Gallia, vbi Abbatisa pensiones habere possunt.
- 9 Sed in Gallia secus est, quia ex Constitutione Gregor. XIII. Abbatisa debent esse triennales.
- 10 In Gallia licet sint similes Constitutiones super triennalitate Abbatisatum, tamen pro maiori parte in desuetudinem abierunt.
- 11 Super perpetuis Monialium Abbatisa pensio imponi potest, non tamen super triennalibus.
- 12 Regularis sicut incapax est beneficij secularis ita & pensionem super illo assequi non potest.
- 13 Ampliatur vt hoc procedat tam in beneficio simplici, quam super curato.
- 14 Regularis etiam sine dispensatione pensionem super beneficio sui Ordinis obtinere nequit.
- 15 Religiosus tutus est in foro exteriori si pensionem obtineat ex speciali Summi Pontifici concessione.
- 16 Non solum Papa, sed etiam Abbas potest imponere pensionem impropiam, per quam non oneratur beneficium, sed ipse beneficiarius pro sustentatione Religiosi alterius indigentis, vel pro fabrica, aut alijs similibus causis.
- 17 Hoc verum est in Religiosis Obedientiariis, nam alij, & maxime in Gallia de pensionibus & fructibus beneficiorum liberè disponere possunt.
- 18 Regularis possidens beneficium curatum, si illud remittat vel resignet, pensionem sibi reseruare non potest.
- 19 Superior assignare potest Religioso pensionem temporariam, & nominatim in Religione Melitensi.
- 20 Quando Superior pensionem reseruauit super beneficio Regulari, Religiosus conueniri non potest.
- 21 Superior pensionem inter plures Religiosos diuidere potest, sed hoc non potest Religioso concedi, nisi ad nutum Superioris.
- 22 Vtrum requiratur causa vt Superior Religioso pensionem ad tempus & renouabiliter concedat.
- 23 Quomodo intelligendum sit quod dicitur irregulares de fructibus suorum beneficiorum disponere posse.
- 24 Prior in Ordine Melitensi potest pensionem imponere super suo prioratu, duraturam quamdiu ipse prioratus obtinebit.
- 25 Religioso Superior peculium pro suis necessitatibus potest permittere, tam in strictam paupertatem obseruantibus, quam in alijs.

QVod attinet ad pensiones Religiosorum supponendum est primò, quaedam esse beneficia super quibus imponuntur, Secularia; alia verò Regularia; Secularia sunt, quae per Clericos seculares administrantur, Regularia verò quae Religiosis & Monasterijs addicta sunt: Secularia verò quaedam sunt cum administratione seu cura animarum, & beneficia curata nuncupantur: alia verò quae sunt sine cura & administratione, & beneficia simplicia dicuntur, Regularia verò beneficia duplicis sunt generis, alia enim sunt beneficia quae duplicia nuncupantur, quales sunt Abbatiae Regulares & Prioratus Clausuales, idè autem duplicia dicuntur, quia illa obtinentes duplici praeogatiua fruuntur; nempe erga personas & erga bona Monasterij: Simplicia autem dicuntur, veluti Prioratus simplices, quia illos obtinentes simplici tantum honore funguntur, ita Roderic. in q. Reg. tom 1. q. 34. art. 1.

Notandum est secundo, quod licet omnia beneficia Regularia, sint ad nutum Superioris amouibilia, hoc locum non habet in beneficiis, quae ex propria natura vel institutione sunt perpetua, vel